

Vzpomínka na Ladislava Hejdánka

Pavel Hošek

in: Křesťanská revue, 87, 2020, n. 2, p. 11–12

in: Křesťanská revue, 87, 2020, č. 2, str. 11–12

◆ nekrolog, česky, vznik: 2020 ◆ web

◆ obituary, Czech, origin: 2020 ◆ web

Vzpomínka na Ladislava Hejdánka | Pavel Hošek

Křesťanská revue č. 2/2020

V době studií na Evangelické teologické fakultě jsem se setkal se dvěma učiteli, kteří zásadním způsobem ovlivnili moje životní směřování. První byl Milan Balabán, básník a religionista, později můj drahý šéf na katedře religionistiky. Ten druhý byl Ladislav Hejdánek, filosof, aktivista, originální myslitel první třídy.

Jako pedagog byl Hejdánek jedinečný, svérázný a nenapodobitelný. Přednášel většinou spatra, bylo to strhující. Při poslechu jeho výkladu jsme mívali pocit, že plujeme na vlnách rozbouřeného moře, na chatrných člunech nezralých studentských mozků.

Docela často se nechal unést. Ponořil se do proudu slov a myšlenek natolik, že řval. Ano, řval jako lev. Vyprávěly se o tom příběhy, vesměs pravdivé. Plaší kolemjdoucí se zastavovali na chodbě kolem posluchárny a zvědavě nakukovali dovnitř.

Nesmělé studentky z něj mívaly strach. Ale Hejdánek neřval z hněvu. Burácel jako jarní bouře, ovšem takovým zvláštním způsobem, který jsem nikdy předtím ani potom nezažil. Když se nechal strhnout tématem přednášky, jeho hlas opravdu hřměl jako hromobití. Jenže zároveň se celou dobu jako by smál očima. A na konci vět se skutečně usmíval. V závěru argumentační řady mu vždycky vylétly koutky nahoru. Milovali jsme ho.

Vypadal, jako by si vlastně trochu dělal legraci z toho, co říká. Ne že by to zlehčoval, ale jako by mu to připadalo jako ohromná psina. Bylo to opravdu jedinečné. Je pravda, že mnozí studenti měli před ním tak velký respekt, že se neodvážili s ním polemizovat. Někteří se dokonce báli zeptat, když něčemu nerozuměli. Já ne.

Já jsem byl jeho myšlenkami opravdu zasažen, osloven někde v jádru. Jeho eseje jsem četl stále dokola. Knihu Filosofie a víra a později vydanou Nepředemětnost v myšlení a ve skutečnosti jsem četl tolikrát, že se obě úplně rozpadly. Poté, co jsem pokryl jejich stránky hustými poznámkami, vykřičníky a všelijakými značkami.

Hejdánek byl originální tvůrčí myslitel. Nebál se vyšlapávat nové cesty, nebál se jít sám, vyražel do filosofických končin, kam ho jen málokdo dokázal následovat. Chtěl nově a

jinak promyslet Platóna a celý odkaz řecké filosofie, chtěl rozvinout „filosofii reformace“.

Bylo to fascinující. Hleděli jsme na něj s vytřeštěnými očima, se zatajeným dechem, vypadávaly nám propisky, měli jsme pocit, že jsme svědky něčeho velikého, že nás prostě pozval do myšlenkových zápasů, které sám nemá dobojovány, že nám dává nahlédnout do toho, s čím se pere, s čím se pere teď tady před námi za katedrou.

Rázoval v posluchárně sem a tam a vypadal jako hebrejský prorok. Prováděl nás Whiteheadem a de Chardinem, Husserlem a Heideggerem, Ráblem a Patočkou. A když už se nám z té horské dráhy točila hlava, začal vyprávět o svých dcerách.

Obdivovali jsme ho za jeho občanskou a politickou statečnost. Byli jsme hrdí na to, že smíme poslouchat přednášky slavného mluvčího Charty 77.

Protože jsem ho bral naprosto vážně, a protože jsem věřil tomu, co říká, dával jsem najevo nesouhlas, když vyslovil něco, co podle mě nebylo přesné. Třásla se mi brada, když jsem formuloval svoji výhradu k tomu, co říkal.

A Hejdánek nikdy nezklamal. Řval na mě, ale v očích měl přitom ten nezaměnitelný výraz, jako by se už už měl začít smát, jako by mu cukaly koutky.

Jednou jsme měli docela vážný spor. Napsal jsem polemickou odpověď na jeho článek v Křesťanské revue. Moje argumenty ho tehdy naštvaly, chvíli bylo ticho a zdálo se, že se spolu nebudeme bavit. Tak jsem mu napsal dopis.

Odpověď přišla poměrně brzy. Pozval mě do Písku. Pozval mě k sobě domů! Měl jsem trochu nahnáno, ale do Písku jsem vyrazil. Vylezl jsem z autobusu a vyhledal domek, ve kterém Hejdánkovi bydleli. Paní Hejdánková byla přesně taková, jak se o ní vyprávělo. Přesně tak milá a vtipná, jak jsem o ní slyšel. Přinesla čaj a nějaký dortík, se zájmem se vyptávala na děti. A Hejdánek? Byl úžasný. Laskavý, přátelský, věcný, moudrý, trpělivý, upřímný.

Byl to nezapomenutelný zážitek. Osobní blízké setkání s velkým člověkem, s velkým křesťanem. Nedám na něho dopustit. S některými jeho myšlenkami nesouhlasím, s

některými se dodnes peru. Ale jestli je pravda, co říkají chasidé, že Hospodin má v každé generaci třicet šest spravedlivých, díky kterým stojí svět, vůbec nepochybuju o tom, že Ladislav Hejdánek byl jeden z nich.

Autor je vedoucí katedry religionistiky ETF UK a člen redakční rady Křesťanské revue.